

۲۰۶۲۵۱

مثنوی ذهن از خاندگاه تا بالین

دکتر سید علی احمدی ابهری

روان پزشک

استاد دانشگاه علوم پزشکی تهران

۱۳۹۸

سرشناسه	:	احمدی ابهری، سیدعلی، ۱۳۳۴-
عنوان و نام پدیدآور	:	مثنوی ذهن از خاستگاه تا بالین/ تالیف سیدعلی احمدی ابهری.
مشخصات نشر	:	تهران: انتشارات ابن سینا، ۱۳۹۸.
مشخصات ظاهری	:	۲۴۰ص.
شابک	:	978-622-6889-26-1
وضعیت فهرست نویسی	:	فیبا
موضوع	:	شعر فارسی — قرن ۱۴
موضوع	:	Persian poetry -- 20th century
موضوع	:	شعر فارسی — قرن ۱۴ — ترجمه شده به انگلیسی
موضوع	:	Persian poetry -- 20th century -- Translations into English
موضوع	:	ذهن آگاهی (روان پزشکی) — شعر
موضوع	:	Mindfulness (Psychiatry) -- Poetry
رده بندی کنکره	:	PIR۸۳۳۴
رده بندی دیویی	:	۶۲/۱۶
شماره کتابشناسی ملی	:	۵۸۷۰۰۰۰

نام کتاب:	مثنوی ذهن از خاستگاه تا بالین
تالیف:	دکتر سید علی احمدی ابهری
نوبت چاپ:	چاپ اول، مهر ۱۳۹۸
شمارگان:	۳۰۰ جلد
شابک:	۹۷۸-۶۲۲-۶۰۰۹-۱-۱
قیمت:	۳۰۰ تومان

به انتشارات ابن سینا بپیوندید
<https://telegram.me/EntesharatEbnSina>

مرکز پخش

دفتر مرکزی و فروشگاه شماره ۱: تهران - خیابان انقلاب - خیابان منیری جاوید (اردیبهشت) -

خیابان وحید نظری غربی - کوچه بختیاری - مجتمع کارن - طبقه ۲ واحد ۳

تلفن: ۶۶۴۱۸۳۱۹ فکس: ۶۶۴۱۸۳۰۹ سایت: www.ebnesinapress.com Email: press.ebnesina@gmail.com

فروشگاه شماره ۲: بلوار گلستان، دانشگاه علوم پزشکی جندی شاپور، کتابفروشی دانشگاه انتشارات ابن سینا تلفن: ۶۱۳۳۳۸۳۶۷

نمایندگی های فروش:

۰۴۱-۳۳۳۴۰۹۸۳
 ۰۴۴-۳۲۲۵۲۸۷۹
 ۰۷۱-۳۳۳۳۴۴۶
 ۰۳۸-۳۲۲۵۴۸۴۸

تهربرز: کتابفروشی بابک
 ارومیه: شهر کتاب
 شیراز: بازار کتاب شیراز
 شهر کرد: مرکز مشاوره تبسم

مشهد: انتشارات مجد دانش
 اصفهان: کتابفروشی کیا
 کرمانشاه: جهان کتاب
 قزوین: کتابفروشی ابن سینا
 تبریز: کتابفروشی بسیج دانشجویی

تمامی حقوق مادی و معنوی این اثر برای مولف محفوظ است. لذا هر گونه تکثیر و بازنویسی مطالب به هر نحو ممکن در هر گونه رسانه، کتاب، مجله، جزوه و لوح فشرده بدون اجازه کتبی مولف شرعاً حرام است و موجب پیگرد قانونی می شود.

سلسله موی دوست حلقه دام بلاست

هرکه در این حلقه نیست فارغ از این ماجراست

سال‌ها که در فضای معلمی بنام حضرت دوست سخن آغاز می‌کردم کلامم به این بیت سعدی شیرازی مزین می‌شد و آموخته‌هایم را عرضه می‌داشتم، چرا که نظم پارسی حتی در یاد و ستایش معبود جذبه‌ای دارد که شاید نشر از آن بی‌بهره باشد، و سپاس به بارگاه بلند او که این نعمت معلمی هم نبوده است جز کمال رحمتش که به اعتراف بنشینم:

هر چه داریم از کمال فضل اوست

ما تهی دستیم در درگاه دوست

اما ذهن که رشته روان است و سیطره دارد بر حوزه طب روان شایان عنایتی وسیع است، و طب روان که یک علم نیست محرومان از علوم است از دانش مغز، از ساختار و کارکرد آن، که به آن می‌پیوندند وجوهی از علوم متنوع طب از پزشکی، حلی و جراح، ژنتیک، آسیب‌شناسی و تصویرنگاری، و همراه می‌شود با فصولی از روان‌شناسی و جامعه‌شناسی، و گستره‌ای از فرهنگ و ادب که هر یک از این دانش‌ها و آگاهی‌ها بر پایه شناخت در ذهن، به رفتار، احساس، تفکر و ادراک انسان، تغییرات مرضی آن‌ها پیوند می‌یابد و نظامی از طب را با نام روان پزشکی معرفی می‌کند با جایگاهی بدیع که ستان بر آن راه ندارد و رشد و بالندگی آن با شتابی روزافزون روی در پیش.

علامت‌شناسی و مشاهده تطبیقات ذهن و عنایت به خاستگاه آن در روان پزشکی همانند سایر رشته‌های بالینی لازمه اولیه ورود به این حوزه از طب است که بی‌بی را به تشخیص بالینی رهنمون می‌کند گرچه در مواردی خود نیز چالش‌برانگیز می‌شود و با ابهاماتی همراه، اما این مشکل از اهمیت ورود به موضوع نمی‌کاهد و شایسته است با هر تمهید مبتنی بر دانش تخصصی که بتوان به این مهم پرداختن‌های تاریک ورود به تشخیص اختلال و توصیف تظاهرات ذهن و خاستگاه آن را روشن‌تر ساخت.

کتاب‌ها، نتایج پژوهش‌ها و مقالات بی‌شماری در حوزه علامت‌شناسی تشخیص روان پزشکی و وجوه گوناگونی از تظاهرات ذهن نوشته شده که هر یک جایگاه والای خود در آموختن را دارند اما در اینجا که زبان نظم در فرهنگ پارسی جایگاهی ویژه در آموزش، یادگیری و ثبت در حافظه دارد و تا آنجا که می‌توانم در یافتن از این صنعت در آموزش روان پزشکی و نیز روان‌شناسی بالینی بهره‌چندانی برده نشده، بر آن شدم موارد مهم شایع و مفید از حوزه ذهن به ویژه علامت‌شناسی و پدیدارشناسی بالینی را با اشاره‌ای به خاستگاه آن مغز یا آنچه در پژوهش‌ها و تاریخچه‌ها آمده به گونه‌ای ساده‌تر و به اختصار در قالب نظم مثنوی در این مجموعه فراهم آورم. بنابراین محتوای منظوم پیش رو نه لزوماً متون تخصصی درسی روان پزشکی را پوشش می‌دهد که خارج از محتوای کهنه و نو آن‌ها هم نیست، بلکه تألیف مفاهیمی است از بخش‌هایی از دانش روان پزشکی قابل استفاده برای طیفی وسیع از اقشار علاقمند به حوزه روان، گاه همراه با مفاهیمی معرفت‌شناختی مقبول اهل ادب، و شناخت و معرفت متصل به حوزه ذهن یا روایتی در کنار.

امید دارم این مکتوب مقبول نظر اساتید ارجمند روان‌پزشک و روان‌شناس قرار گرفته و در آموزش‌ها قابل بهره‌برداری آموزشی باشد و از آنجا که بر آن بوده‌ام این مجموعه هم قابل استفاده توسط دستیاران عزیز روان پزشکی و هم برای پزشکان و صاحبان تخصص در دیگر حوزه‌های گونه‌گون پزشکی و روان‌شناسی بالینی و نیز دانشجویان و علاقمندانی که آشنائی به دانش‌های پایه طب و روان‌شناسی دارند مفید باشد و اهل ادب هم به دیده پسند و قبول نگریسته و بر آن خرده کمتر گیرند، در حد امکان ضمن پرداختن به محتوا در متن از ذکر واژه‌ها و تعابیر پیچیده تخصصی

پرهیز شده و معادل علمی یا مفهومی علامت یا مطلب آموزشی مورد نظر به‌ویژه مفاهیم تخصصی بر حسب ضرورت به زبان انگلیسی در برابر هر مصرع، و نکات توضیحی در پایان ابیات موضوعی آورده شده، گاه نیز در متن حسب موضوع از مصرع یا بیتی از پیام‌آوران عرصه ادب کهن پارسی بهرهای به اعتبار برده‌ام.

امید آن که بخت با من یار باشد در چاپ یا جلد بعدی در تکمیل این مجموعه به بخش‌های دیگری از جمله سبب‌شناسی و درمان در حوزه‌های مختلف روان‌پزشکی بپردازم.

فرستی است شایان بر معلم‌انم از دوران‌های قدیم تا حال به ویژه روانشاد استاد دکتر هاراطون داویدیان که عنایتی ویژه به فرهنگ و ادب پارسی داشت و استاد دکتر شکرالله طریقتی که پیام‌آور مکتب کل نگر در مکتب روان‌پزشکی روزبه بوده است و در این مقال به این معانی توجه خاص داشته‌ام منت بدارم.

لازم می‌دانم از همکارانی از شمسند خانم دکتر سویا بهمنی همکار عزیز و ارجمند روان‌پزشک در فراهم‌آوری بخش‌هایی از این مجموعه را از انتشارات وزین ابن‌سینا که دستی باز در گسترش دانش و فرهنگ ابن‌مرز و بوم داشته و چاپ و نشر این مجموعه را فراهم آورد و از برادر هنرمند آقای مصطفی احمدی ابهری که طراحی جلد و پشت جلد کتاب را عهده‌دار گردید سپاس‌گزاری کنم.

از آنجا که متن علم است و وفاداری و وفای ادبی و علمی هر دو به کمال در عین لحاظ روان‌بودن کاری بوده است بس دشوار، پس ارائه و انعکاس نظر و پیشنهاد همکاران را صاحب نظران به شخص مؤلف برای تکمیل و لحاظ در چاپ یا جلد بعدی موجب امتنان خواهد بود.

صمیمانه این مجموعه را تقدیم می‌کنم به کلیه دوستان عزیز روان‌پزشکی، امید آنکه مورد استفاده آموزشی‌شان قرار گیرد.

و بیت دوم از سعدی در کلام آغازین را پایان بخش این پیشگفتار بدانم که هم آغاز و هم پایان همه چیز از آن حضرت اوست:

گر برود جان ما در طلب وصل دوست

حیف نباشد که دوست دوستتر از جان ماست

دکتر سید علی احمدی ابهری

استاد روان‌پزشکی دانشگاه علوم پزشکی تهران

مهر ماه یک هزار و سیصد و نود و هشت خورشیدی

۹۱	راه شیدائی است این تا طی شود.....
۹۵	عشق باید، عقل تا جولان کند.....
۹۷	روان پریش، خاستگاه تا بالین.....
۹۸	حس دیگرگون درون پر رمز و راز.....
۱۱۱	کمتر از شش ماه با یاری بخت.....
۱۱۲	واقعیت داند او هذیان خود.....
۱۱۷	روان - منش، خاستگاه تا بالین.....
۱۱۸	اعتمادی نیست بر خلق جهان.....
۱۲۲	جز رقییم نیست کس با او پیام.....
۱۲۵	انزوا را برده در دنیای خود.....
۱۲۷	گوئیا او کالبد جان دیگ بی است.....
۱۳۱	ضعف‌ها در جستجو در اندر رود.....
۱۳۳	نیست عاشق آن که خود تحسیر کند.....
۱۳۷	در همه احوال بد قانون گریز.....
۱۴۰	می‌توان آینده در آئینه دید.....
۱۴۳	پيله تکرار بر جان می‌تند.....
۱۴۵	در کف دریا صدف بی‌هیچ در.....
۱۴۸	جای آسودن پر است از خرده ریز.....
۱۴۹	مرز سالم بودن و حال پریش.....
۱۵۲	ارزش هر کس درون جان اوست.....
۱۵۷	روان - روانگردان، خاستگاه تا بالین.....
۱۵۸	اندک اندک چیره‌گر وابستگی.....
۱۶۴	می‌دهند افیون به مرد زخم‌مند.....
۱۶۷	جام‌ها خالی بیایی کرده بود.....
۱۷۰	اینچنین می‌پای در دنیا نهاد.....
۱۷۳	روان، زن - مرد، خاستگاه ذهن تا بالین.....
۱۷۴	بی‌وصالی بهره‌مند از یک‌دگر.....
۱۷۶	به تغییر است از این جنس طالب.....
۱۷۹	تن - روان، خاستگاه ذهن تا بالین.....
۱۸۰	چون غروب آمد دگرگون عالمی.....
۱۸۵	یاد ناید هیچش از کم یا زیاد.....
۱۹۷	نیست رفتارش دگر نرم و متین.....
۲۰۰	موج‌ها در مغز جولان می‌دهند.....

۲۱۳	روان - برون، خاستگاه ذهن تا بالین
۲۱۴	زندگی با انطباق آغاز شد
۲۱۶	جان نکو بشمار در هر مرد و زن
۲۱۹	نخستین سال‌ها، خاستگاه ذهن تا بالین
۲۲۰	نی توجه یا تمرکز در نگه
۲۲۳	حس قیامین از خود رانده است
۲۲۵	انعطافی نیست در رفتار او
۲۲۹	واپسین سال‌ها، خاستگاه ذهن تا بالین
۲۳۰	انعطاف مغز همگون با حل
۲۳۴	با گذر از سال‌های تص و پنج